

Euskal Herrian ere zail dute errefuxiatuek

Euskal Herrian asiloa eskatzen dutenek zein bide egin behar dute, zein baldintza eta egoeratan? Eta Europar Batasunak bideratuta datozenen kasuan, ezberdina al da prozesua? Errefuxiatuen Laguntzarako Euskadiko Batzordearen zuzendari Patricia Barcelonari galdetu diogu.

Mikel Garcia Idiakez
@mikelgi

Europar Batasunaren eskutik, hamar lagun baino ez dira iritsi Euskal Herrira oraingoz (hiru eritrear Bilbora, eta afganistandar, eritrear, tajikistandar, aberri-gabe bana eta hiru sudandar Baigorri-ra). Baina ohiko bideetatik iaz adibidez 125 bat asilo eskaera tramitatu zituzten Hego Euskal Herrian (gehienbat, Saharaz Hegoaldeko herritarrak). Ohiko prozedura Europar Batasuneko herrialde guztietan berdina dela kontatu digu Patricia Barcelonak, Genevako Hitzarmentean oinarritua. Dena den, herrialde batzuek ez dituzte zuzentarauak betetzen eta Grezia adibidez behin baino gehiagotan ohartarazi du EBk, gutxiengoak ere ez bermatzeagatik.

Gure kasuan, Espainiako eta Frantziako estatuek dituzte eskumen guztiak gai honetan, eta antzera jokatzeko da bietan; ereduak da aldatzen dena –aterpea pisan edo zentroetan ematea, esaterako–. Iritsi eta asiloa eskatzen duen herritarrak bi babes galdegin ditzake: errefuxiatu izaeraren aitortza eta babes subsidiarioa. Hilabeteko epean, eskaeraren tramitea onartu edo ez erabakitzen da, eta lehen fase hori gainditzekotan, behin betiko erabakia hartu arteko prozedura abiatzen da. Bitarte horretan, errefuxiatuari bermatu behar zaizkio bere eskubide eta betebeharrei buruzko informazioa, dokumentazioa, aterpea eta oinarritzeko behar sozial, juridiko eta sanitarioak. “Teorian, legeak dio erabakia hartzeko prozedurak 6 hilabete iraungo dituela, baina 5 urte iraun dituen kasuak ere baditugu. Eskatzailearen jatorriak badu zerikusirik: Gobernuak aurreikusten duenean jatorriko herrialde horretan dagoen gatazka epe ertain

nean konpondu daitekeela, konpondu arte itxaroten du behin betiko ebazpena emateko. Eta ebazpena izango da asiloa ukatzea, gatazka konpondu dela arrazoituz. ‘Zuhurtzia irizpidea’ deitzen duten hori askotan aplikatu du Espainiako Gobernuak, Ukrainarekin eta Afrikako herrialde ugariarekin, Maliren kasuan, Boli Kostarenean... eta horregatik daude hainbeste espediente erabakitzeke horrenbeste denbora irauten dutenak”.

Erabaki bitartean, gure artera etorri denak ez du egoera samurra bizi: ezin du lanik egin eskaera prozedura hasi eta sei hilabete pasa arte. “Praktikan –gehitu du Barcelonak–, sei hilabete horien ostean ere zailtasun handiak dituzte, enpresa eta partikularrek sarri ez baitute haien dokumentazioa ulertzen, behin-behinekoa dela ikusten dute. Gainera, behin betiko ebazpenaren zain, ziurgabetasun hori antsietate handiz bizi du askok –ukatua izateko aukeraren beldur–, eta batzuek eskaera bertan behera utzi eta alde egiten dute azkenean, erantzunik ez dutelako jasotzen”. Behin espedientea ebatzita, hiru aukera daude: errefuxiatu estatutua ematea, arrazoi humanitarioak aitortzea, edo ukatzea. Ukatuz gero, paperik gabeko migratzaile bihurtuko litzateke. Horrek dakarren guztiarekin.

Ezberdina da Europako herrialdeetan birkokatzeke EBk bideratu behar dituen 160.000 errefuxiatuen kasua. Prozedura azkarragoa da: ez dira zuzenean Euskal Herrira iritsi asilo eske, Europa iritsi dira eta lehenengo urratsa emana dago –eskaeraren aukera onartua dago–. Hortik aurrera, “espero dugu larrialdi prozedura aplikatuko zaiela eta gehienez hiru hilabetetan hartuko dela haien gaineko behin betiko erabakia”, dio Errefuxiatuen Laguntzarako Batzordeko zuzendariak.

» Urteak iraun ditzake asiloa onartzeko prozesuak. Ebazpenaren zain, lan egiteko arazoak eta ziurgabetasuna dira nagusi

Batzordea bera, Gurutze Gorria eta errefuxiatuekin lan egiten duten elkarrekin arduratzen dira asiloa eskatu dutenen babes sistema kudeatzeaz –aterpea bilatzeaz eta abar–, baina lehen aipatu moduan, estatuetako gobernuena da eskumena. “EAEko eta Nafarroako gobernuak eta tokian tokiko udalek egin dezaketena da sistema hobetu, hutsuneak dituelako; bai iristen direnetik babes sistematan sartzen diren arte, bai gero hortik ateratzeko, eta bai babes sistema horren barruan daudenean ere, batzuetan ez dagoelako baliabide nahikorik dituzten premiei erantzuteko”.

Paris, aurreiritziak eta elkarbizitza

Patricia Barcelonaren hitzetan, “Parisko atentatuek batzuen xenofobia berpiztu dute, baina elkartasun olatu handi bat ere ikusten da, eta hori guztia da baloratu eta azpimarratu behar duguna. Errefuxiatuen birkokapena modu antolatuan egiten bada, erkidego eta herri mailako instituzioen inplikazioarekin, atzerrikoenganako eta errefuxiatuenganako begirada baikorra gailendu daitekeela uste dut. Burua immigrazioarekiko elementu negatiboz bete nahi izan digute, aurreiritziz josi gaituzte, eta unea izan daiteke horri buelta eman eta dagoeneko errealitatea den aniztasuna baloratzeke, elkarbizitzaren mesedetan”. ■